



# Национален съвет за журналистическа етика

## РЕШЕНИЕ № 1/11.01.2022 г.

Комисията по журналистическа етика на свое редовно заседание на 11.01.2022 г. в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Нели Огнянова

ЧЛЕНОВЕ: Александър Кашъмов  
Бойко Василев  
Весислава Антонова  
Гена Трайкова  
Диляна Илиева  
Даниела Тренчева  
Ирина Недева  
Илия Вълков

изслуша доклада по жалба вх. № 08-076 срещу **Информационен портал skener.news** за публикация със заглавие „Доц. А. О. източил стотици хиляди левове от НОЗК“ от 12.11.2021 г. Комисията констатира следното:

### I. ПРОЦЕДУРА

1. Жалбата е допустима по смисъла на чл. 7 и чл. 8 от Правилника за дейността на Комисията по журналистическа етика. Подадена е в срок и съдържа всички необходими за това реквизити.
2. Копия от жалбата и искане за становище са изпратено до **skener.news**.
3. По повод на жалбата не е постъпил писмен отговор.

### II. ЖАЛБА

Според жалбоподателя: „В анонимната статия са изнесени неверни и клеветнически твърдения, които уронват престижа и доброто ми име в обществото като личност, като лекар и като председател на Организация на евреите в България „Шалом“. Изнесената недостоверна информация нарушава Етичния кодекс на българските медии и правото на обществото да получава достоверна информация. Абсолютно неверни са твърденията, че

съм източил стотици хиляди левове от НЗОК, като съм отчел фалшиви документи за фиктивни прегледи и манипулации. Невярно е и твърдението, че ми е наложено наказание да върна 178 000 лева, да не работя с НЗОК и да не извършвам амбулаторна дейност.“

По жалбата е приложено Удостоверение № 03-4458 от 15.11.2021 г. от директора на УМБАЛ „Александровска“, което според жалбоподателя опровергава „лъжливите твърдения на електронната медия“. Според нето опровержение на тези клевети е направено и от директора на Столичната здравноосигурителна каса в интервюто ѝ за вестник Капитал от 16.11.2021 г.

Жалбоподателят определя като „непроверено и невярно“ твърдението в публикацията, че е назначен неофициално за съветник на изпълнителния директор на болницата. „Същото е израз на водената през последните няколко месеца тенденциозна политика на сайта Скенер.нюз срещу мен и срещу новото ръководство на болницата, да ни обижда лично и професионално, без нито веднъж да допусне възможността да прояви обективност и да представи другата гледна точка.“

Според жалбоподателя има основания за съмнения „в редакционната независимост на електронната медия и поддаването ѝ на политически и икономически влияния с оглед на прекратяване на договор на болницата за публикации, което е „засегнало търговските интереси на „Медикал Медия“ ЕООД. В жалбата се казва още: „Авторът на статията на Скенер.нюз от 12.11.2021 г. ме набеждава във водена от мен „кална атака“ срещу проф. А. и проф. Б., без да проучи и изложи фактите по ситуацията, описана като „забъркан“ от мен скандал в Александровска болница. Не съм търсен за мнение, както относно изложените от мен факти по управлението на лечебното заведение, така и относно клеветите по мой адрес, че съм източил Здравната каса.“ „Публикацията е направена в навечерието на парламентарните и президентски избори, проведени на 14 ноември 2021 г., като същата е с очевидни политически внушения. Твърденията за кална атака срещу бившия здравен министър проф. К. А., за неправомерни действия на служебния здравен министър С. К. и риторичният въпрос в края на публикацията към политическите лица М. М. и А. А. са очевидна политическа пропаганда в полза на определена политическа партия и пораждаат съмнения за поддаване на политически влияния на медията в нарушение на чл.3.1 от Етичния кодекс на българските медии.“

„Считам, че с публикуваната на 12.11.2021 г. статия със заглавие „Доц. А. О. източил стотици хиляди левове от НОЗК“ информационният портал Скенер.нюз е нарушил грубо Етичния кодекс на българските медии, като:

1. Предоставена е на обществото неточна и непроверена информация и преднамерено са скрити и изопачени фактите относно извършена проверка в ДКЦ „Александровска“ на Столичната здравноосигурителна каса, за изнесени от мен данни за управлението на старото ръководство на Александровска болница, определено от медията като „забъркан“ от мен скандал и за назначаването ми за съветник на изпълнителния директор на УМБАЛ „Александровска“ – нарушение на чл.1.1.1 от Етичния кодекс на българските медии.

2. Представена е информация, която не е проверена, като абсолютно съзнателно читателят е въведен в заблуждение, че източник на тази информация са служители на СЗОК – нарушение на чл.1.3.1 и чл. 1.3.2 от Етичния кодекс на българските медии.
3. Като засегната страна не съм търсен за коментар и изразяване на позиция – нарушение на чл. 1.1.5 и чл. 1.1.6 от Етичния кодекс на българските медии.
4. Авторът твърди, че съм извършвал документни измами („фалшиви документи за фиктивни прегледи и манипулации“), без да са налице данни за това и без да е издадена присъда за твърдяното престъпление - нарушение на чл.2.6.1 от Етичния кодекс на българските медии.
5. Статията излиза в навечерието на парламентарните и президентски избори, проведени на 14 ноември 2021 г., като същата е с очевидни политически внушения. - нарушение на чл.3.1 от Етичния кодекс на българските медии.
6. Налице са основателни съмнения в редакционната независимост на електронната медия и поддаването ѝ на политически и икономически влияния с оглед на подписаните договори между УМБАЛ „Александровска“ и „Медикал Медия“ ЕООД - нарушение на чл.3.1 от Етичния кодекс на българските медии.
7. В статията липсва ясно разграничаване на вземането на редакционни решения от търговската политика на медията предвид застъпената позиция за защита на бившето ръководство на УМБАЛ „Александровска“, с което медията е имала подписани договори за медийно отразяване - нарушение на чл.3.2 от Етичния кодекс на българските медии.“

### **III. РАЗПОРЕДБИ ОТ ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИИ, ЧИЕТО НАРУШАВАНЕ СЕ ТВЪРДИ:**

*1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти;*

*1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход и 1.3.2 Предпочитаме да използваме идентифицирани източници пред анонимните, чиято честност и надеждност не може да се прецени от обществото.*

*1.1.5 В коментарите и анализите ще се стремим да представяме разнообразни мнения и гледни точки и 1.1.6 При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.*

*2.6.1 Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като “престъпник” преди издадена присъда.*

*3.1 Няма да се поддаваме на политически или икономически натиск или влияния.*

3.2 Ясно ще разграничаваме вземането на редакционни решения от търговската политика на медията

#### **IV. СТАНОВИЩЕ НА ОТВЕТНАТА СТРАНА**

Не е постъпило становище на ответната страна.

#### **V. ФАКТИ**

Жалбоподателят е приложил връзка към публикацията в Скенер.нюз: „Доц. Ал. О. източил стотици хиляди левове от НЗОК. Офталмологът от "Александровска" отчел 3000 фалшиви документи за прегледи, замесен е и шефът на поликлиниката в болницата д-р Ч. Е.“. Към жалбата са приложени сканирани копия на Договор и на съдебни решения, с които жалбоподателят опровергава изнесени в публикациите данни.

#### **VI. МОТИВИ**

КЖЕ разгледа жалба № 08-077/2021 г. и приложената към нея публикация.

КЖЕ установи, че Скенер.нюз се позовава на „проверка на столичната здравна каса през август“ и на „пресцентъра на фонда“. Никъде обаче не са посочени имена на източници, документи и не са използвани цитати на източници.

Относно разпоредбата от Етичния кодекс, за чието нарушаване се твърди:

##### ***1.1.1 Ще предоставяме на обществото точна и проверена информация и няма преднамерено да скриваме или изопачаваме факти;***

Скенер.нюз посочва, че жалбоподателят „е източил стотици хиляди левове от НЗОК, отчитайки фалшиви документи за фиктивни прегледи и манипулации. Това е установила проверка на столичната здравна каса през август.“ В същата публикация обаче се уточнява, че „предстои произнасяне на арбитражната комисия, след което всички факти ще бъдат изнесени пред медиите и обществото. Арбитражът ще постанови не дали доц. О. е извършил установените вече измами, а дали наказанието от касата е съизмеримо със санкцията.“ От така предоставената информация на става ясно кой е установил, че документите са фалшиви и обвинява жалбоподателя в престъпление „източил стотици хиляди левове“. Дори Скенер.нюз да цитира СЗОК, то това не е обозначено като цитат. Не на последно място се пише за резултати от проверка, а не за влязла в сила присъда.

Няма данни, че е търсена гледната точка на жалбоподателя и/или на болницата и те не са отразени.

КЖЕ използва повода отново да припомни, че няма ангажимента да проверява достоверността на изнесените данни, но в случая става дума за чувствителна информация, чието разпространение засяга конкретно лице, авторитета на болницата, доверието и данните на пациенти. В този смисъл се изисква информацията да бъде точна и проверена. Трудно би могло да се установи преднамерено скриване или изопачаване на факти.

На основание на горния анализ КЖЕ намира, че **има** нарушение на т. 1.1.1.

*1.3.1 Ще се стремим да проверяваме информацията преди нейното публикуване, като търсим и използваме различни източници, и доколкото е възможно ще посочваме нейния произход и 1.3.2 Предпочитаме да използваме идентифицирани източници пред анонимните, чиято честност и надеждност не може да се прецени от обществото.*

Не са използвани различни източници на информация, а само посочените по-горе и „бдителни медицински служители“. Източниците не са идентифицирани с имена и/или длъжности, които заемат. Не са посочени или цитирани доказателства за нарушенията и престъпленията, за които се твърди.

На основание на горния анализ КЖЕ намира, че **има** нарушение на т. 1.3.1. и 1.3.2

*1.1.5 В коментарите и анализите ще се стремим да представяме разнообразни мнения и гледни точки и 1.1.6 При отразяване на спорове ще се стремим да дадем възможност на засегнатите страни да изразят своята позиция.*

Не са представени гледните точки не само на жалбоподателя, на болницата, но и на нито един от министрите, политиците и другите лекари, които са посочени поименно във връзка с изнесената информация. Според жалбоподателя като засегната страна той не е търсен за коментар и изразяване на позиция. В публикациите също не се посочва да е търсен и да е изказал или отказал позиция. Публикацията отразява твърдения и за други лица, както и за други проверки, но не отразяват тяхното мнение.

На основание на горния анализ КЖЕ намира, че **има** нарушение на т. 1.1.5. и 1.1.6

*2.6.1 Спазваме презумпцията за невинност и не квалифицираме никого като “престъпник” преди издадена присъда.*

Не е спазена презумпцията за невинност, дори напротив. Скенер.нюз отразява, че „В аферата с фалшивите отчети за извършени прегледи е замесен и шефът на поликлиниката“, „обжалва наложеното му наказание“.

Никъде обаче не се цитират разследващи или съдебни източници. Не се посочват и съдебни актове, с които да са постановени конкретни присъди на посочените за цитираните действия лица, дори напротив – едната публикация уточнява, че има обжалвано наказание.

На основание на горния анализ КЖЕ намира, че **има** нарушение на т. 2.6.1

*3.1 Няма да се поддаваме на политически или икономически натиск или влияния.*

Въпреки установените нарушения относно отразяването на различни мнения и гледни точки, точност на информация и предоставянето на възможност на страните за изразяване на позиции, КЖЕ преценява, че те не се дължат задължително на политически или

икономически натиск и влияния. Цитираният и приложени договори от жалбоподателя на една от медиите с болницата засяга предходен период и дори да бъде търсена връзка с икономически интерес и финансови загуби, заради прекратяването им – то не може да бъде доказано пряко влияние на това обстоятелство с твърденията в посочената публикация.

Част от направените изводи и анализи в публикациите могат да бъдат определени като „непроверени“ и „неточни“, без да бъде потърсена гледна точка на засегнатите страни, като например „очевидно склонността на д-р А. О. към далавери е неутолима...“ /Агенция „Пик“/ и „М. М. от ИБГНИ и А. А. от ДБ имат какво да кажат по казуса, след като двамата гръмогласно транслираха фалшивите обвинения...“ Това не означава непременно, че върху медиите е оказан натиск или са се поддали на влияния.

На основание на горния анализ КЖЕ намира, че **няма** нарушение на т. 3.1

### **3.2 Ясно ще разграничаваме вземането на редакционни решения от търговската политика на медията**

Жалбоподателят посочва, че в публикацията е застъпена позиция, която внушава защита на бившето ръководство на УМБАЛ „Александровска“. Не може да се направи категоричен извод обаче, че това е свързано с подписаните договори за медийно отразяване. КЖЕ подчертава, че при вземането на редакционни решения относно конкретната публикация, събирането на информация и цялостната журналистическа работа не би трябвало определящ фактор да бъде търговската политика на медията и трябва да се има предвид редакционната независимост като основен принцип.

В конкретния случай КЖЕ обсъди дали наличието на такива договори *само по себе си* е достатъчно основание да се направи извод за влияние на търговската политика върху съдържанието. Отговорът на КЖЕ на този въпрос е отрицателен. За такъв извод е необходима допълнителна аргументация. КЖЕ не може да потвърди, че договорите, подписани между УМБАЛ „Александровска“ и „Медикал Медия“ ЕООД на 04.04.2019 г. и на 16.04.2021 г., влияят върху безпристрастността на авторите на всички публикации в сайта и на основание на горния анализ намира, че няма нарушение на т. 3.2

На основата на събраната информация и направения анализ, във връзка с чл. 17, ал. 1 от Правилника за дейността, Комисията за журналистическа етика прие следното:

#### **РЕШЕНИЕ:**

Намира: Жалба с вх. № 08-077, по повод публикация на Информационен портал Скенер.нюз за **основателна и констатира нарушения на Етичния кодекс на българските медии** по чл. 1.1.1, чл. 1.3.1, чл. 1.3.2. чл. 1.1.5, чл. 1.1.6 и чл. 2.6.1, и за **неоснователна** по чл. 3.1 и по чл. 3.2.

КЖЕ призовава „Скай.нюз“ да проверява информацията преди публикуването ѝ, да използва различни източници на информация и да предоставя възможност на

заинтересованите страни да изразят своята позиция. Във връзка с конкретните публикации – медиата следва да предостави възможност за засегнатите страни да опровергават данните, с които не са съгласни.

*Председател на КЖЕ:*

**Нели Огнянова**

*Изпълнителен директор на НСЖЕ*

**Ева Петрова**